Limburgs Dagblad 4/11/97

Jazz in Maastricht: vallen en opstaan

Door Joep van Leeuwen

Het wil maar niet lukken met een jaarlijks jazzfestival in Maastricht. Eerst sneuvelde het Jazz Mecca in 1992. Nu gaan de voor het volgende weekend geplande Music Nights niet door. Toch zijn de voorwaarden wel degelijk aanwezig om tot in lengte van dagen een toonaangevend festival te organiseren. Wat moet anders?

Aan het geld ligt het niet. Er is in ieder geval een niet onredelijk budget voorhanden dat bestaat uit bijdragen van de provincie Limburg, de gemeente Maastricht en sponsors. Alle geldschieters hebben zich, soms met wat vertraging, vanaf het eerste Jazz Mecca tot de laatste Music Nights achter het festival geschaard.

Waar het wel aan ligt, is dat de uitvoering van het festival altijd is uitbesteed. Men koos er niet voor om in Maastricht een eigen gezicht te laten zien en het festival zelf uit te voeren. Het werd uit handen gegeven via de weg van de minste weerstand: het inhuren van een kant-en-klare organisatie die dan maar tevens de artistieke inhoud bepaalde.

Zo werden vanaf 1989 drie Jazz Mecca's georganiseerd door het bureau van Paul Acket, organisator van het North Sea Jazz Festival, een van 's werelds grootste jazz-happenings. De in het Maastrichtse congrescentrum Mecc gehouden meerdaagse evenementen waren zeer geïnspireerd op dit Haagse festival: een ware jazzsupermarkt met een grote diversiteit aan producten. Niet diepgang stond voorop, maar meer, beroemder en flitsender. Het waren eerder stereotype dan fantasievolle festivals. Het bijzondere ervan was dat in Maastricht eindelijk grootheden als Dizzy Gillespie, Miles Davis en Dave Brubeck te horen waren.

Artistiek voegden de Jazz Mecca's echter niets toe aan bestaande festivals. Zij onderscheidden zich niet op een speciale manier. Ieder festival dient een eigen karakter te hebben. Zo roepen Moers, Luik, Groningen (de Jazzmarathon), Breda, Montreux en vele andere een herkenbare klank en sfeer op. Jazz Mecca was een serieproduct en had weinig eigens. Het was North Sea nog een dunnetjes overgedaan.

Toen bleek ook nog het grootste nadeel van de uitbesteding: men had zich veel te afhankelijk gemaakt van één organiserende, commerciële instantie. Acket besloot na een laatste Jazz Mecca in 1992 dat er geen vervolg zou komen, en Maastricht zat zonder festival. Werd er niet genoeg winst gemaakt? Werd het eigen North Sea concurentie aangedaan? Men kon slechts gissen naar de antwoorden.

De budgetten bleven echter ter beschikking en na een pauze in 1993 ging het in 1994 opnieuw van start met Acket, nu opgekocht door Mojo en werkend onder de naam Taking Care of Music. Een nieuwe naam maar eenzelfde concept, nu echter slechter uitgevoerd. Had het Mecc in ieder geval nog een redelijke akoestiek, de tent op het Vrijthof was een belediging voor de musici.

Sfeerplaatje tijdens een Jazz Mecca-editie, begin jaren negentig. *Foto: Frits Widdershoven*

Het woord jazz was uit de naam gehaald en de programmering werd steeds commerciëler. Niet dat er slechte muziek te horen was, ook de meer populaire muziek was veelal van goede kwaliteit. Maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat commerciële muziek subsidie moet krijgen. Die redt zichzelf wel op haar eigen podia. Subsidie is bedoeld voor kwaliteitsmuziek die nu eenmaal, zoals jazz, minder publiek trekt.

Op de vijftiende van vorige maand liet Taking Care of Music per fax weten de voor 7 tot 9 november geplande Music Nights niet te willen organiseren. Ze deden dit op zo korte termijn dat het voor het Maastrichtse bestuur van de Music Nights niet mogelijk was de organisatie van het festival zelf over te nemen. Topgroepen waren er nog genoeg ter beschikking, maar publicitair was het niet meer rond te krijgen. Het moment is aangebroken dat Maastricht de zaak in eigen handen gaat nemen. De culturele instanties van de subsidiegevers moeten een beleid op jazzgebied uitstippelen. Op de eerste plaats moet er geen popfestival komen maar een jazzfestival met jazz in brede zin: van bebop tot de nieuwste jazzvormen. Ten tweede moet dat beleid zich ook richten op andere jazzactiviteiten gedurende het jaar. Met één groot evenement per jaar zijn we niet rond. Zowel het festival als de jazz-door-het-jaar dient centraal door een lokale/regionale organisatie zonder winstoogmerk gestuurd te worden. Deze neemt de eindverantwoordelijkheid voor haar beleid en staat garant voor de organisatie.

In deze context dient gewezen te worden op het jazzinitiatief van onze Belgische zusterprovincie. Onder de naam 'Motives for Jazz' heeft de provinciale overheid daar alle instanties die jazz organiseren verenigd en met hen centraal een seizoensprogrammering gepresenteerd.

In Nederlands Limburg hebben we: een aardig budget, een keuze uit podia (Mecc, Theater a/h Vrijthof, Bonbonnière, platte zaal) en een groot Euregionaal publiek. Wat er nog moet komen, is een lokale organisatie die vertrouwt op eigen knowhow, unieke kenmerken en creativiteit. Daar hebben we niemand van buiten voor nodig. Het zal een verbetering zijn voor de jazz in Limburg en in ieder geval voor de continuïteit van het Jazz Festival Maastricht.